

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ
підготовки бакалавра
спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)
освітньо-професійної програми Середня освіта. Інформатика

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, галузі знань 01 Середня освіта, спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика), за освітньою-професійною програмою Середня освіта. Інформатика.

Розробник: Нестерчук О. Г., доцент, кандидат філологічних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

історії та культури української мови _____

протокол № 1 від 30.08. 2021 р.

Завідувач кафедри: (Богдан С. К.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна	галузь знань 01 Середня освіта, спеціальність 014 Середня освіта (Інформатика) освітня програма Середня освіта. Інформатика підготовки бакалаврів	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання: 1
		Семестр: 1-ий
		Практичні – 42 год. Лабораторні – 0 год. Індивідуальні – 0 год.
		Самостійна робота 70 год.
ІНДЗ: немає		Форма контролю: екзамен
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП Нестерчук Оксана Григорівна

Науковий ступінь кандидат філологічних наук

Посада доцент

Контактна інформація (0507111299, e-mail: nester-oks@ukr.net)

Дні занять (посилання на електронний розклад)

III Опис навчальної дисципліни

1. Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Українська мова за професійним спрямуванням» належить до нормативних дисциплін, відноситься до фахової підготовки здобувача вищої освіти спеціальності 11 Математика та статистика спеціальності 111 Математика, 014 Середня освіта (математика), 113 Прикладна математика, 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології, 014 Середня освіта (інформатика). Вивчення дисципліни формуватиме мовну, мовленнєву, лексикографічну, риторичну компетенції майбутніх фахівців, сприятиме оптимальному використанню мовних засобів у діловій комунікації як усній, так

і писемній. Опанування мовних особливостей ділового спілкування розширить знання про ділову мову, головні категорії, властивості, структуру, основи майстерності усних виступів, укладання ділової та фахової документації, допоможе виробити потребу в нормативному вживанні мовних засобів офіційно-ділового стилю.

На практичних заняттях у формі виконання письмових та усних вправ, опитування, роботи з лексикографічними джерелами, презентацій, інтерактивного спілкування, дискусій тощо закріплюються знання, отримані на практичних та під час виконання самостійної роботи, удосконалюються комунікативні компетенції з дотриманням стильових норм, редагування та перекладу офіційно-ділових та наукових текстів.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням” є формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців, вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням” є:

- забезпечити усвідомлення ролі державної мови у професійній сфері;
- забезпечити практичне оволодіння основами розмовного, офіційно-ділового та наукового стилів, що інтегрують у професійному мовленні;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, створення, редагування та перекладу наукових текстів;
- виховувати повагу до української мови і мовних традицій народу.

3. Результати навчання (Компетентності)

Інтегральна: здатність вільно користуватися професійною мовою у різних комунікативних ситуаціях, застосовувати знання термінології з фаху для написання наукових робіт, виступів на наукових та навчальних студентських конференціях, брати посильну участь у розвитку української терміносистеми.

Загальні компетентності:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня;
- здатність застосовувати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні компетентності:

- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності;
- здатність проводити навчальні та позакласні заняття з інформатики (за різними навчальними програмами), застосовувати системний підхід до вирішення навчально-викладацьких та психолого-педагогічних проблем загальноосвітніх навчальних закладах.

Програмні результати навчання

- демонструвати знання психолого-педагогічних і комунікаційних теорій, теорій навчання й виховання, основних напрямків та перспектив розвитку освіти та педагогічної науки в Україні;
- розробляти психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміти виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками;
- використовувати знання та розуміння принципів, форм, сучасних методів, методичних прийомів навчання предмету в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти);
- використовувати знання та розуміння особливостей навчання різнорідних груп учнів, диференціацію навчання, організацію освітнього процесу з урахуванням особливих потреб учнів, базових категорії та понять спеціальності;
- використовувати знання та розуміння міжнародних та національних стандартів і практик в професійній діяльності;

- використовувати знання та розуміння сучасних методик та методів вивчення фахових дисциплін предметної спеціалізації «Інформатика та математика», зокрема із використанням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у середній та вищій школі з врахуванням із дотриманням правил і рекомендацій щодо здоров'я збереження школярів;
- використовувати розуміння широкого міждисциплінарного контексту предметної спеціалізації «Інформатика та математика»;
- організовувати навчально-дослідницьку діяльність, планувати організацію і проведення наукових досліджень у галузі інформатики, математики та інформаційних технологій, оцінювати важливість того чи іншого навчального матеріалу для досягнення основних вимог предметної спеціалізації «Інформатика та математика»;
- управляти комплексними діями або проектами, усвідомлювати відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах, застосовувати правила техніки безпеки відповідно до предметної спеціалізації «Інформатика та математика».

На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 годин / 4 кредити ECTS.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Практ.	Кон сул.	Самос. роб.	Форма контролю /бали
Змістовий модуль 1. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-СТИЛЬОВІ ОЗНАКИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ					
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування	8	2		6	2
Тема 2. Основи культури української мови	15	6	1	6	2
Тема 3. Стилi сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	7	2	1	4	4
Тема 4. Мовний етикет та його роль у формуванні професійної компетентності	2	2			2
Тема 5. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності	2	2			2
Разом за змістовим модулем 1	34	14	2	16	12

Змістовий модуль 2. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ					
Тема 6. Культура усного фахового спілкування	6	2		4	2
Тема 7. Спілкування як інструмент професійної діяльності	8	2	2	4	2
Тема 8. Риторика і мистецтво презентації	10	4	2	4	2
Тема 9. Форми колективного обговорення професійних проблем	6	2		4	4
Тема 10. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	6	2		4	2
Тема 11. Документація з кадрово-контрактних питань	9	4		5	2
Тема 12. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування	7	2		5	2
Разом за змістовим модулем 2	52	18	4	30	16
Змістовий модуль 3. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Тема 13. Українська термінологія у професійному спілкуванні	8	2	1	6	4
Тема 14. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	14	4		10	4
Тема 15. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	12	4	1	8	4
Разом за змістовим модулем 3	34	10	2	24	12
Всього годин/ Балів	120	42	8	70	40

5. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	Тенденції розвитку української мови на сучасному етапі.	2
2.	Засоби забезпечення статусу престижу української мови: історичний досвід.	2
3.	Труднощі української словозміни та словопоєднання.	2
4.	Комунікативні ознаки культури української мови.	4
5.	Основи культури української мови. Мовні норми.	2
6.	Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів.	2
7.	Текст як форма реалізації професійної діяльності	2
8.	Гендерні аспекти спілкування.	2
9.	Кінесика – один із найважливіших засобів невербального спілкування.	2
10.	Мовні засоби переконування.	2
11.	Стратегії мовленнєвого спілкування.	2

12.	Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.	2
13.	Оратор і аудиторія: контакт, вплив, взаємодія.	2
14.	Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.	2
15.	Технології проведення «мозкового штурму».	2
16.	Склад реквізитів документа. Вимоги до змісту та розташування реквізитів.	2
17.	Велика і мала літера у назвах документів, законодавчих актів, атрибутів держави.	2
18.	Особливості текстів кадрово-контрактних документів.	3
19.	Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.	2
20.	Довідково-інформаційні документи.	2
21.	Створення прес-релізу для Інтернет-ЗМІ.	1
22.	Стиль ділових листів.	2
23.	Термінологія обраного фаху. Електронні термінологічні словники.	2
24.	Калькування елементів близькоспоріднених мов. Переклад термінів.	1
25.	Способи творення термінів.	1
26.	Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія.	2
27.	Становлення і розвиток наукового стилю.	2
28.	Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.	1
29.	Структурування курсової роботи. Особливості написання Вступу і Висновків.	2
30.	Анотування і реферування наукових текстів.	2
31.	Науковий етикет. Наукова дискусія та її правила.	1
32.	Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.	2
33.	Особливості перекладу російськомовних наукових текстів. Типові помилки під час перекладу текстів українською мовою.	4
34.	Редагування наукового тексту. Найпоширеніші синтаксичні помилки у наукових текстах та шляхи їх уникнення.	4
	Разом	70

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Дозволено відпрацювати пропущене заняття студентом з поважної причини, а викладач зобов'язаний оцінити такого студента. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі. Студент має дотримуватися термінів виконання робіт, передбачені програмою курсу.

Політика щодо академічної доброчесності. Оцінювання (практичних завдань із питань курсу, самостійна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності.

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика оцінювання. Кожне заняття на практичних оцінюється за результатами відповідей. За умови виконання усіх видів навчальної роботи із занять, що передбачені програмою навчальної дисципліни, студент отримує максимально 40 балів. Підсумковим контролем є екзамен, обов'язковий для всіх студентів у вигляді комп'ютерного тестування. У разі не зарахування балів (менше 60) або через відсутність студента, студентіві дозволяються дві додаткові спроби для перескладання: перша – у комп'ютерному класі; друга, за умови невдачі першої спроби, – комісії, яка призначається завідувачем кафедри. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, бали виставляються за 100- бальною шкалою.

Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темам, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів), підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

V. Підсумковий контроль

У 1 семестрі 1 курсу студенти складають екзамен у формі тестування. Підсумковий контроль передбачає відповідь на 30 тестових завдань.

VI. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	Відмінно
82 - 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 - 74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1- 59	Незадовільно

VI. Основна література

1. Азарова Л. Є., Стадній А. С., Радомська Л. А. «Українська мова (за професійним спрямуванням) у таблицях і схемах» для студентів I курсу : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2018. 176 с.

2. Загнітко А. П., Данилюк І. Г. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування. Донецьк: БАО, 2017. 480 с.

3. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості за оновленим правописом. Київ : Арій, 2020. 608 с.

4. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування). Навчальний посібник. Київ : Алерта, 2020. 264 с.

5. Козаченко Г. В. Українська мова за професійним спрямуванням (ВНЗ I-III р.а.). 2-е вид. випр. К.: ВСВ «Медицина», 2017 336 с.

6. Колоїз Ж. В., Березовська-Савчук Н. А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум / за ред. проф. Колоїз Ж. В. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2019. 131 с.

7. Новий український правопис. Київ : ТОВ «Центр учбової літератури», 2019. 282 с.

8. Основи культури фахової мови: навч. посіб. / укл.: Г. А. Коцюбовська, Н. А. Баракатова. Дніпро: НМетАУ, 2018. 36 с.

9. Українська мова (за професійним спрямуванням): зб. тестових завдань : навч. посіб. для студ. закладів вищої освіти / С. К. Богдан (відп. ред.), Л. В. Голоюх, І. П. Левчук [та ін.]. 5-те вид., переробл. та доповн. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. 204 с.

10. Шевчук С., Клименко І. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. Київ : Алерта, 2019. 640 с.

Інтернет-ресурси

1. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) URL: <http://sum.in.ua/>.

2. Орфографічний словник української мови URL: <http://www.slovnyk.ua/>.

3. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

5. Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

6. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

7. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>